OOSTPOST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 97 ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor	Soerabaya. . . .	*f* 7.50
„ „ „ „	Java.	„ 9.—
„ „ „ „	Buitenbezittingen. .	„ 10.—
„ „ „ „	Nederland. . . .	„ 12.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 6 DECEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 2.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Bij eene beleefde herinnering aan de vernieuwing van het abonnement op dit blad over het eerste half-jaar 1859, voegen Redactie en Uitgevers volgaarne de verzekering dat zij hunne beste pogingen zullen aanwenden om hunne courant te doen vooruitgaan in belangrijkheid van inhoud en netheid van typographische uitvoering, ten opzigte van welke laatste zij het genoegen hebben mede te deelen, dat hunne drukkerij eerlang van eene geheel nieuwe letter zal zijn voorzien, welke bereids, volgens bij hun ontvangen tijding, aan hen uit Nederland is afgezonden.

Abonnementsgelden voor dit blad kunnen gestort worden:

Te Batavia bij de HH. G. Kolff & Co.
„ Samarang „ „ „ de Groot Kolff & Co
en te Soerabaya bij de uitgevers.

E. FUHRI & CO.

Iets over de bevoegdheid van den Indischen regter, om kennis te nemen van misdrijven, op Nederlandsche schepen, op eene der reeden van Nederlandsch Indie gepleegd.

Aanleiding tot dit onderwerp vonden wij in het ingezonden stuk, in ons vorig nummer opgenomen, waarin eenige scheepsgezagvoerders van Nederlandsche schepen, thans ter reede dezer plaats aanwezig, hunne verwondering betuigen daarover, dat op de éene plaats in Nederlandsch Indie de Regter kennis neemt van misdrijven van schepelingen jegens hunne medeschepelingen ter reede gepleegd, terwijl op eene andere plaats de Regter zich onbevoegd verklaart om van die misdrijven kennis te nemen.

Wij willen dan ook gaarne gelooven dat de onbestemdheid der wetsuitlegging op dit punt eenige verwondering moet verwekken, en hebben het daarom niet ongepast geoordeeld om, ter toelichting van de belanghebbenden, in korte woorden, voor zoo verre ons bestek zulks toelaat, mede te deelen, wat er op het gebied van regt en wetsuitlegging ten aanzien dezer aangelegenheid is voorgevallen.

In den nacht van den 1sten op den 2den December 1855 had er, aan boord van het destijds ter reede van Batavia liggende Nederlandsche koopvaardijschip *Julie Claire* eene poging tot brandstichting plaats, en werd een van dat misdrijf verdachte matroos in hechtenis genomen, waarna het openbaar ministerie bij den Raad van Justitie te Batavia de zaak op de gewone wijze vervolgde, door het verzoek om regtsingang met bevel van gevangenhouding. Zooevengenoemde Raad van Justitie weigerde echter dit verzoek, en gelastte de onmiddelijke invrijheidstelling van den verdachten, op grond dat de vlag het grondgebied regelt, en dat derhalven de handelingen die aan boord van een schip plaats grijpen moeten geacht worden te zijn bedreven *in het land zelve* waartoe het schip behoort, zoodat die handelingen aan de regtsmagt en aan de wetgeving van zoodanigen staat zijn onderworpen.

Tot beter verstand dier uitspraak diene de opmerking, dat voor de Nederlandsch-Indische wetgeving schepen uit het moederland afkomstig met vreemde schepen schijnen gelijk gesteld te worden.

Het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indie was in de bedoelde zaak een ander regtsgevoelen toegedaan, en verklaarde den Indischen regter bevoegd om van deze zaak kennis te nemen op grond dat tot het grondgebied van eenen, staat ook behooren de havens en reeden; — dat de exterritorialiteit alleen toegekend wordt aan vreemde oorlogschepen in die havens of reeden liggende, en er geene reden denkbaar is waarom aan particulieren, die over zee op het grondgebied van eenen staat komen voor hen en hun vaartuig andere en meerdere regten zouden moeten worden verleend, dan wanneer zij met hunne goederen het grondgebied van den staat over land waren binnengekomen.

De Hooge Regering dezer kolonien vestigde de aandacht van het opperbestuur in het moederland op dit verschil van gevoelen, de Minister van Kolonien won over deze aangelegenheid het gevoelen van den Minister van Justitie in, en dit alles had een schrijven van den eerstgenoemden Minister ten gevolge aan de Hooge Regering van Indie, welke in der tijd door het regtskundig Tijdschrift *het Regt in Nederlandsch Indie* is medegedeeld in D. XIV p. 178 *en volgenden*, waaruit blijkt van het gevoelen des Ministers dat de schrijvers over het het volkenregt over het door ons behandelde punt niet eenstemmig denken; dat allen van oordeel zijn dat misdrijven gepleegd aan boord van oorlogschepen van eenen vreemden staat niet vervolgd of strafbaar zijn voor den regter van de plaats, waar het schip van oorlog tijdens het plegen des misdrijfs geankerd lag of was binnengeloopen; terwijl door sommigen ten aanzien van koopvaardijschepen de regter van de plaats bevoegd geacht wordt om kennis te nemen van het feit, aan boord, doch in de haven of op de reede begaan, en dat er bij het opperbestuur in Nederland geen overwegend bezwaar zoude bestaan tegen de leer, dat ten aanzien van Nederlandsche koopvaarders de Nederlandsch Indische regter bevoegd te achten is om kennis te nemen van misdrijven aan boord van zoodanige schepen, in de havens of op de reeden van Nederlandsch Indie, gepleegd.

Sedert dien tijd heeft dan ook de Nederlandsch Indische regter eenige malen kennis genomen van misdrijven van dien aard, en daaronder ook van dat in ons blad van den 29 sten November j. l. N°. 95 aangehaald, doch, bij de vele mutatien, welke er in deze gewesten bij het personeel van het regtswezen voorvallen, schijnt ook het regtsgevoelen omtrent dit punt eene verandering te hebben ondergaan, en te zijn teruggekomen tot dat van den Raad van Justitie te Batavia, hetwelk wij in den aanvang dezes medeelden, met dien verstande nogthans, dat de ambtenaren van het openbaar Ministerie zich bevoegd en geregtigd achten ter vervolging der misdrijven, gepleegd aan boord van ter reede liggende Nederlandsche koopvaardijschepen, indien die misdrijven de rust en veiligheid der haven of reede in gevaar brengen of gepleegd zijn jegens de personen of eigendommen van Nederlandsch Indische ingezetenen; terwijl die ambtenaren de misdrijven jegens medeschepelingen gepleegd aan de kennisneming van den Nederlandschen Regter overlaten.

Vraagt men ons gevoelen over deze wetsuitlegging, zoo aarzelen wij geenszins om daarvan de regtmatigheid ook uit het oogpunt der billijkheid te beämen, want, geheel daargelaten het onbestemde der wetgeving ten aanzien van het besprokene onderwerp, zal ieder die zich op een onpartijdig standpunt plaatst, tegen over de hardheid, welke er voor gezagvoerders ligt in de omstandigheid van schepelingen, welke zich aan boord zoodanig misdragen hebben, dat de tusschenkomst van den strafregter noodig is, naar Ne-

HET HOTEL ZONDER NAAM.

Eene Verborgenheid uit de Fransche Hoofdstad.

Door Ger. Joh. van Buuren. — Naar het Fransch van Pitre-Chevalier.

IV. Het Hôtel zonder naam.

De inrigting was op eenen zeer grooten voet. Men speelde in drie vertrekken te gelijk; in het eerste, bouillotte en whist; in het tweede, biljard; in het derde, roulette. In geval van een verdacht bezoek of van verrassing der politie werd het laatste vertrek door daartoe gebezigde machines in eens gesloten, zoodat dan de spelers opgesloten zaten even als dieven in hun hol en men kon niets gewaar worden dan een fatsoenlijk gezelschap, dat zich met een onschuldig spel vermaakte.

Het algemeen uitzigt dier vertrekken was ernstig, somber en plegtig; men zou gedacht hebben in eene vergadering van kwakers of puriteinen tegenwoordig te zijn, als men het goud en zilver niet op de tafel had zien glinsteren. De stilte werd slechts afgebroken door het gefluister der spelenden en de stem des bankiers, die het spel bestuurde. Hem kon men bij den eersten oogopslag gewaar worden. Graaf Ambrosio sloeg acht op zijn effen gelaat. Hij had dien man vroeger reeds gekend, voor de opheffing der speelbanken, zoowel als zijne drie helpers, die bij en tegenover hem zittende met de behendigheid eener lange ondervinding, het goud naar zich toehaalden of uitdeelden.

En dit alles, dat den graaf op eene publieke speelplaats zoo weinig zou getroffen hebben, daar hij het reeds duizend maal zonder er op te letten, gezien had, boeide hem toch zoo zeer, dat men dit zelfs niet kon uitdrukken; na zes jaren vergetelheid, in dit Hôtel zonder naam, dit nachtelijk uur, aan den uithoek eener stille wandelplaats, onder den invloed van schrik en wroeging, die op aller gelaat te lezen stonden.... Zoo waar is het dat de geheimzinnigheid de grootste magt hier beneden is, en dat de verboden vrucht altijd de lekkerste vrucht zijn zal.

Zelfs de geringste dingen hadden eene zekere bekoorlijkheid voor den graaf.... De roulette, dat werktuig en zinnebeeld van het noodlot, die cijfers, die letters en kleuren op het kleed gedrukt, die koperen armen, wier aanhoudend ronddraaijen u duizelig maakt, die kleine ivoren bal, die van het eene vierkant in het andere rolt, tot dat zij ten genoege van den gelukkigen speler blijft staan.... al die dingen glimlachten den graaf te gemoet, als oude kennissen.... en hij gevoelde zijne oude hartstogt weêr boven komen met al het vuur eener eerste liefde.

Sommige spelers zaten rondom de tafel, anderen wandelden door het vertrek — voorzigtige schippers die het weêr afwachten, alvorens in zee te steken, en die nu en dan maar een geldstuk wagen, om de diepte van den afgrond te peilen en de winden te raadplegen. De graaf lachte van vreugde en misschien ook wel van drift, daar hij al de soorten van spelers terug vond, die hij vroeger gekend had. Eerst — den werkelijken speler, waarin hij zich zelven herkende — den bleeken, stillen en afgetrokken mensch, onbewegelijk op zijne plaats voor de roulette, met een oog vol vuur op den noodlottigen bal starende, en beurtelings zijn leven met zijn goud op elke kleur en ieder nommer zettende.... Dan, den beschroomden en besluiteloozen speler, die den geheelen nacht aarzelt op welke kaart zijn inzet te doen. Dan, den stijfhoofdigen speler, die op een bepaald cijfer blijft en gedurig er zijn geld op plaatst, tot bij niets meer heeft. Ook den wijsgeerigen speler, die op het toeval van het afwisselende rekent en van het rood op het swart overgaat.... En dan eindelijk, den romanesken speler, die sedert jaren in eens die groote som hoopt te winnen die zijne fortuin zal uitmaken.

Maar hetgeen nog sterker op de verbeeldingskracht des graven werkte was die verwonderlijke gevoelloosheid, des

derland te moeten overvoeren, het belang stellen der verdachten zelven, om naar de wetten van hun eigen land te worden geoordeeld, en dat der reeders van Nederlandsche schepen, welke volgens de wetten dezer kolonien aansprakelijk blijven voor de kosten van overvoer naar Nederland van achtergeblevene schepelingen.

Redactie.

BUSKRUIDMAGAZIJNEN EN TELEGRAAFDRADEN.

Wij bevelen dengenen, die belast zijn met het bepalen van de rigting der telegraafdraden, bescheidenlijk de volgende regelen uit den *Konst- en Letterbode* van 11 September jl. aan. Wij hebben daarbij het oog op het buskruidmagazijn nabij en de Pyrotechnische werkplaats buiten de Grisseesche barrière

„Door de regering is onlangs in Frankrijk de „vraag geopperd in hoeverre telegraafdraden in de „nabijheid van kruidmagazijnen gevaarlijk waren te „achten. Eene commissie, gekozen uit leden der aka„demie, waarbij de minister van oorlog, de maar„schalk VAILLANT, was toegevoegd, heeft een rapport „uitgebragt, waarin zij verklaart geen gevaar te zien „in het voorbij trekken van stroomen, maar wel van „zware ontladingen, veroorzaakt door den bliksem; „immers daardoor konden de draden smelten, de „gloeijende metaalbolletjes door reten en tochtgaten „in het magazijn dringen, en het ingekuipte buskruid „daardoor ontbranden; de bliksem kon van de dra„den op het magazijn overspringen enz. Goede raad „is niet altijd duur te bekomen, maar weleens is de „opvolging kostbaar.

„De commissie is dan ook niet karig geweest in „het voorstellen van veiligheidsmaatregelen: de dra„den moeten meer dan 100 el van het magazijn ver„wijderd blijven, of waar dit niet kan, onder den „grond geleid worden, en ook dan nog op een eer„biedigen afstand.

„Masten van 20 tot 25 el, met afleiders en ket„tingen voorzien, zullen der onderaardsche draden „moeten beschermen, en wat dies meer zij.

„Waarschijnlijk zal men het wel eenvoudiger vin„den, om de draden op grooten afstand der kruid„magazijnen te houden. Wanneer evenwel dergelijke „voorzorgen ook in de mode kwamen, hetzij voor „werkplaatsen van vuurwerkers, luciferfabrieken, of „van andere stapel- en verkoopplaatsen van ligt vuur„vattende zelfstandigheden, zoo als bijv. alcoölische „dranken, dan zouden de draden welligt moeite heb„ben, om een veiligen weg door sommige localiteiten „te vinden."

Zoolang echter luciferfabrieken en brandewijnstokerijen te Soerabaija niet in grooter getal gevonden worden dan thans het geval is, gelooven wij, dat men de wenken der Fransche kommissie niet te zeer moet kleinachten.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT,

van den 1sten *December* 1858. Nº 96.

Bij koninklijk besluit van den 28sten April 1858 no 63, is benoemd tot opzigter bij 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indie J. F. H. Bekhuis.

Bij koninklijk besluit van den 28sten Augustus 1858 no. 117, zijn benoemd tot ambtenaren van de derde klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie, mr. J. A. M. van Cats Baron de Raet, J. L. Hanozet Gordon en A. H. Helbach.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia J. L. Swaab.

BENOEMD:

Tot ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia, de secretaris der weeskamer aldaar J. C. Schmidt.

TOEGEKEND:

De titulaire rang van Inspecteur honorair der Cultures aan den hortulanus van 's lands plantentuin te Buitenzorg, J. E. Teijsmann.

Ter beschikking van den resident der Lampongsche Districten L. L. van Swieten, laatstelijk derde kommies ter Algemeene Secretarie.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Assistent-Resident van Benkoelen

IS BENOEMD:

Tot lid en secretaris bij de sub kommissie van onderwijs aldaar, de eerste kommies op het assistent-residentie bureau J. R. Abegg.

Schutterijen, enz.

BIJ DE SCHUTTERIJ TE SOERABAIJA,

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, de kapitein W. J. van den Broek.
Eervol, de tweede luitenant C. L. Arnold.

BEVORDERD:

Tot kapitein, de eerste luitenant F. W. Nagel.
Tot eersten luitenant, de tweede luitenant R. E. Reijneke.

BENOEMD.

Tot tweede luitenants, de schutters W. W. Cook en C. A. F. Loth.
Tot tweeden luitenant-kwartiermeester, de korporaal A. Brunting.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de officier van gezond heid der eerste klasse F. Engelken.

BEVORDERD:

Tot kapitein bij het personeel der artillerie, de eerste luitenant J. F. Anten, van het personeel.

OVERGEPLAATST:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Banda, de officier van gezondheid der tweede klasse G J Filet, thans te Batavia.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den onderintendant der tweede klasse van de militaire administratie te Singkawang G. P. W. Boers, aan den kapitein der infanterie G. L. C. C. van Vugt en aan den kapitein der genie en sappeurs B. A. de Quaij.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat door den resident van Soerabaija, op Dingsdag den 28sten December aanstaande, des voormiddags ten 10 ure, ten burele van dien hoofdambtenaar, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67) in het openbaar zal worden uitbesteed het transport van zout, van de hoofddepôtpakhuizen te Sumanap en te Grissee naar verschillende pakhuizen

---

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

In de maand December op Maandag den 20sten.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 7den December 1858.

Voor de toko van de heeren Gebrs. Kocken in de stad.

Op Woensdag den 8sten December 1858.

Voor de toko van de heeren Karthaus & Melchers in de stad.

Op Donderdag den 9den December 1858.

Voor de toko van den heer Kingdom aan de Kalimaas.

ADVERTENTIEN.

VIJF EN TWINTIG JARIGE ECHTVEREENIGING

VAN

J. WESTERKAMP.

EN

C. WESTERKAMP.

GRISSEE, *geb. Bonte.*
27 *November* 1858. (1235)

GEBOORTEN.

Bevallen van eenen *ZOON*, F. W. WARDENAAR geb. *Van Gijen*

SOERABAYA, 4 *December* 1858. (1258)

Bevallen van eene *DOCHTER*, Vrouwe MATHILDE LUCASSEN, echtgenoote van

SOERABAIJA, G. J. NETSCHER.
29 *November* 1858 (1254)

STERFGEVALLEN.

Heden overleed onze ARTHUR, na pas twee maanden levens.

VAN DEN DUNGEN BILLE-
D. CATO.

4 *December* 1858 (1249)

Ons geliefd *DOCHTERTJE*, HELENA ANTOINETTE, werd ons heden na een bezit van 13 maanden door den dood ontrukt.

SOERABAYA, F. HUGENHOLTZ
4 *December* 1858. E. M HUGENHOLTZ.
(1256) *Van Leeuwen*

Het behaagde den Heer van leven en dood, op den 2den December 1858, tot zich te roepen, mijne dierbare ECHTGENOOTE. Diep en innig treft mij deze slag.

De teraardebestelling zal plaats hebben op den 13den dezer.

Vrienden en bekenden gelieven deze als eene kennisgave aan te nemen. (1262)

SOERABAYA. **THE BOENKE.**

JAPAN.

De op de laatstgehoudene Vendutie onverkocht gebleven zijnde

JAPANSCH PORCELEINEN KOPJES.
Id. VERLAKTE PRESENTEERBLADEN
200 STUKS ZIJDEN JAPONNEN, en
200 Id. CRÊPE SCHAWLTJES

zullen op *Woensdag den 8sten en* het overblijvende op *Zaturdag den 11den December e k.*, zonder reserve in vendutie opgeruimd worden.

(1227) KARTHAUS & MELCHERS.

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Donderdag den 9den December a. s.

BIJ J. Y. KINGDOM

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van diverse HUISRAAD, EEN HAND CHAIS met PAARD en TUIG, enz. (1138)

---

te wonderlijker nog in dit geheime speelhuis. Als hovelingen van het toeval, dien blinden, dooven en stommen god, schenen allen, die hun aanzien en schaamte aan de deur van dit Hôtel gelaten hadden, de eigenschappen van hunnen verschrikkelijken afgod te deelen. Het was onmogelijk op eenig gelaat, eene beweging van smart of van vreugde, van vermaak of van toorn te bespeuren. Iedereen nam het goud even onverschillig op, als hij het wegwierp. Men zou gezegd hebben dat het zaamgezworenen waren wier wachtwoord was: „stilte en geveinsdheid!" Alle standen en rangen waren daar vereenigd. Bij het binnenkomen had de graaf hooggeplaatste personen herkend — en jongelingen van de aanzienlijkste familien.

En naast hen, die akelige gezigten, die niemand kent en die iedereen overal vindt, onbewegelijke steunpilaren der slechte plaatsen, schuim, door wanorde, zonde en misdaad hier en ginds verspreid.... menschen, zonder dak, zonder beroep en zonder God, die aan het lot de prijs van een middagmaal of de vermaken eener nacht overlaten, vaders van huisgezinnen, die tegen wanhoop, ellende en schande den strijd voeren, — onbekenden, die nog *wat* eergevoel bezitten en het daar onder allerlei gedaanten vermommen — woekeraars, ellendige woekeraars, die daar dag en nacht spelen, enz.

Welnu! al die verschillende personen zaten zonder blozen aan dezelfde tafel. De regter verdrong den vagebond, dien hij den vorigen dag veroordeeld had. De bankier zag naar het spel van den afzetter, die hem bij het heengaan zijne portefeuille zou ontstelen! Medepligtigen en medgezellen van het toeval, die elkander den volgenden dag niet meer zouden herkennen. Menschen zonder naam even als de plaats, die hen voor eenige uren vereenigde.

De speler, die door het lot mild bedeeld werd, raapte zijn winst op zonder dankzegging en zonder die te toonen, — even als of hij veinsde die niet te hebben ontvangen, om ze nog eens te krijgen. Hij, die verloor, al ware dat verlies zijn doodvonnis, wist te vallen even als de romeinsche kampvechter, zonder een traan, zonder morren naar Caesar groetende.

Voegt bij deze schildering, het zachte gedruisch van den koperen cylinder, die op deszelfs as draait, het geratel van den ivoren bal, die iedere minuut zich doet hooren, het heerlijke geluid van rollend goud en zilver, de holle hoest van eenen grijsaard door het waken vermoeid, de langzame en afgebroken gang van een die heen en weêr loopt, in gedachten verdiept, het dikwijls gegeven teeken door de aan de deur geplaatste wacht en het sidderen van een ieder, soo dikwijls de deur op hare hengsels knarste...

en, de onvermoeide stem des bankiers; — Faites le jeu, messieurs! ...... Le jeu est fait! ..... Rien ne va plus! ...... En gij zult een denkbeeld hebben van den toestand, waarin Ambrosio verkeerde en van de koortsachtige gejaagdheid, waarmede hij voor de roulette plaats nam!...

Deze zedelijke ommekeer was zoo volkomen, dat hij alles vergat, èn zijn ondergang èn zijn plan van zelfmoord èn zijne twee noodlottige brieven, zoodat de herinnering aan zijne vrouw en kinderen hem naauwelijks te binnen schoot.

V. Het ontwaken uit eene hartstogt.

De zee is dikwijls bij uitgestrekte, diepe, onstandvastige en ondoordringbare dingen vergeleken geworden. Het spel is misschien het eenige, dat het best deze vergelijking nabij komt. Het is, inderdaad, een oceaan in al deszelfs onmetelijke uitgestrektheid, met al zijne verschrikkelijke eigenschappen. Het is het oneindige, omdat het toeval is. Voor gevoellooze menschen, is het spel steeds eene gewone, aangename wandeling in eenen engen en gegeven kring, langs den oever van een water zonder golven en klippen, maar voor eene gevoelige, opgewekte ziel is het wel eene diepte zonder grond, zonder rust en zonder einde. Dan is het met waarheid eene zee. Eerst is zij kalm en effen; zij

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 9den December a. s.

Bij J. Y. KINGDOM, zal nog worden verkocht het Restant onverkocht-geblevene Toko Goederen, bestaande uit: Hang en Muur Stolpen, Schilderijen, Beste Engelsche vijlen, Koperen scharnieren, Naalden, Pleetwerk, Cachemiren Shawls, Neige, Wollen sokken, Kleine spijkers, Zweepen, Stokdegens, Poppen, Koffijkann-n, Beschuit, Hageltassen, Sokken, Kousen, Perkussions, Naaigaren, Olie en Azijnzetjes, Beste-Engelsche Scheermessen en Scharen, Brillen, merinos borstrokken, Dames strooboeden, Gemaakte bloemen, Diverse soorten van knoopen, geglanst katoen, zwart gaas, Kap-Vernis, voetmaten, Twee nieuwe Vis à Vis, met Eng. veeren, een Handchais met paard en Tuig, enz., enz. (1243)

VENDUTIE.

Op de vendutie *van den 10den December a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal worden verkocht, 8 **kisten** 6/4 en 2 d. 5/4 **Ongebleekt katoen**, 3 **kisten** 4/4 5/4 en 6/4 **Maddapollam**. 2 **balen Drill**, **Koerassie**, **Chitzen**, **Jaconet**, **Spijkers**, **Hoeden**, **Reuk zeep**, **Geele zijde** voor Jassen, **Jattie houten Balken**, enz. (1244)

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 10den December a. s.

BIJ D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zullen worden verkocht DRIE DIAMANTEN RINGEN, waarvan één ter zwaarte van ruim *tien karaten.* (1228)

VENDUTIE.

Op de Vendutie van *den* 10[den] *December a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal nog worden verkocht:

EEN GOUDEN PENDENG, EEN GOUDEN BUIKPLAAT met JUWELEN, DIAMANTEN KNOOPEN en RINGEN, EENE SNOER PAARLEN, GOUDEN HOROLOGIEN, enz. (1263)

VENDUTIE.

Na afloop der verkooping voor het Gouvernements pakhuis, zullen op *Maandag den 13den December* eerstkomende, voor het locaal der WEESKAMER worden verkocht: GOUD en ZILVERWERK, BOEKEN, PLATEN, TIMMERMANS-GEREEDSCHAPPEN en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt, behoorende tot de boedels van A. W. REIFERT en TEUNISSEN. (1264)

VENDUTIE

Op Donderdag den 11den dezer.

VAN

L. G. VAN LAKERVELD & CO.

Van EENE GROOTE PARTIJ BALKEN, RIBBEN, SCHAALPLANKEN, KLEINE DOLKJES en GEKAPTE PLANKEN, zeer geschikt voor venster en- deurbladen. (1260)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Woensdag den 15den December a. s.,

ten huize van den WelEdelen Heer P. BEETS te *Genteng.*

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van een wel onderhouden INBOEDEL, bestaande uit: een stel van TWEE MAHONIJHOUTEN BANKEN met 12 STOELEN, VOLTAIRES, LEDIKANTEN, KLEERKASTEN, WASCHTAFELS, STOELEN, TAFELS, SPEELTAFELS, HANG en TAFELLAMPEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, ZILVER en PLEETWERK, CRISTAL en GLASWERK, KET en THEESERVIEZEN, KEUKENGEREEDSCHAP, eenige WAPENS, EEN PALANKIJN, EEN MIJLORD, EEN REISWAGEN, TWEE SPANNEN goedgedresseerde overwalsche WAGENPAARDEN, TUIGEN, ZADELS, ens. ens. (1194)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Na afloop der Vendutie bij den deurwaarder MOOIJAART, omstreeks tien ure des morgens, zal op *Donderdag den 16den December a. s.*, in het *Entrepôt pakhuis La. C.* voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

De Nederlandsche bark **ADOLF VAN NASSAU**, gevoerd door Kapitein J. MEESTER, groot 411 gemeten tonnen, zoo als dezelve alhier ter reede is liggende, met deszelfs MASTEN, STENGEN, RAA'S STAAND WAND, EEN STEL ZEILEN met daarbij behoorend loopend wand, EEN GROOT ANKER met 120 vademen ketting, en EEN KLEIN DITO met 90 vademen ketting, een KOMPAS,

EN DAARNA:

de verdere INVENTARIS, welke twee dagen vóór den verkoop in bovengemeld entrepot pakhuis zal te zien zijn.

Nadere informatien bij

De Agenten,

(1251) **SCHIMMELPENNINCK & CO.**

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 18den December 1858.

BIJ MOSSEMBEKKER & CO.

Van DIVERSE DAMESJAPONNEN, ÉLASTIEKE OVERSCHOENEN, GOUDDRAAD, GOUDEN PAILLETTEN en CANTILLES, HANGSTOLPEN MODERATEURLAMPEN, PORCELEINEN TAFELSERVIEZEN, LAMPENKOUSEN, CARPETTEN en ALKATIEVEN, POLKAHOEDEN, KINDERHOEDEN en KIELTJES, ZIJDE MANTILLES, BAREGE SHAWLS ZIJDEN STOFFEN voor Japonnen, MOUSSELINE DE LAINE, HEMDEN, GORDIJNFRANJES, ZIJDEN FRANJES en AGREMENTEN, DASSEN, VINGERGLAZEN, PORCELEINE WASCHSTELLEN, ARTIFICIEELE BLOEMEN, SOKKEN en KOUZEN, PORCELEINE BORDEN, MESSEN in doozen, COGNAC, SLA-OLY, ROODE WIJN, LIKEUREN, CHAMPAGNE WIJN, SARDIJNTJES, MOSTERT, PORCELEINE THEESERVIESEN, een partijtje SCHILDERIJEN, JAGTGEWEREN met dubbele loopen, HAGELS, KRUIDHORENS, HAGELTASSCHEN, VELDFLESSCHEN, ens., ens. (1253)

VENDUTIE.

Op Maandag den 20sten December.

VOOR DE TOKO

VAN

MARTENS & CO.

Meerendeels wegens opruiming zonder reserve.

Van ZIJDEN PARASOLS, WAAIJERS, CHINEESCHE ZIJDE, GEMAAKTE HEEREN HEMDEN, GORDIJNGOED, ZAKDOEKEN, HANDSCHOENEN, KINDERKOUSEN en SOKKEN, BLOEMEN, BAREGES, GEHAAKTE KANTEN, PRESENTKOPPEN, TRICOT-PANTALONS, PARAPLUIEN, VRUCHTEN OP BRANDEWIJN, EETSERVIEZEN, GLAZEN, PAUILLAC MEDOC, SNUIF, BROKKENSTOFFEN, KURKENTREKKERS, SCHEEPSLANTARENS, STROOHOEDEN, POTLOODEN, KLEDERBORSTELS, SCHOENTJES en LAARSJES, MECANIQUE COLS, GENDIES, WITTE en GEELE ZEEP, THEESERVIEZEN, ZWARTE en WITTE BROEKSKNOOPEN, SAIJET in doozen, SCHEEPSLAMPJES, SLA-OLIJ, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (1207)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Dingsdag den 21sten December a. s.

Ten huize van den Hoofd-ingenieur H DE BRUIJN, in de *Gatotlan.*

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van WEL ONDERHOUDENE MEUBELEN, IJZEREN LEDIKANTEN, LAMPEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, EENE WELLUIDENDE PIANINO, een bijzonder gemakkelijke EUROPESCHE REISWAGEN, een VIS A VIS een WAGEN met ééne bank, TUIGEN, TWEE SPANNEN GOEDGEDRESSEERDE OVERWALSCHE WAGEN PAARDEN, enz. (1252)

VENDUTIE WEGENS VERTREK,

Op Dingsdag den 28sten December a. s.

Ten huize van den WelEdelGestr. Heer P. J. DUMOULIN.

DOOR

E. FUHRI & CO.

Van Mahonij- Sono-kembang- Ambonhouten en andere *Meubelen,* als *Tafels, Stoelen, Kasten, Banken, Wip-* en *Luijaardstoelen, Knapen, Consoles, Bufet* en *Etenstafels,* van 24 personen eene *Voltaire Kroon-Hang- staande* en *Muurlampen, Toiletspiegels,* houten en ijzeren *Ledikanten, Spiegels, Schilderijen Klokken* en *Pendules,* Porceleinen en andere *Etagere voorwerpen,* eene welluidende *Pianino,* voor dit klimaat vervaardigd, eene *Piano,* eene welluidende *Viool, Vloerkleeden* en *Alcatieven,* Porceleinen *Eetserviesen* voor 12 en 24 personen, *Theeservies, Glas* en *Kristalwerk, Geweren,* en een paar prachtige *Pistolen* in doos, eene partij *Zilverwerk* enz., enz.

Voorts eene elegante *Victoria Vis à Vis,* een *Palankijn,* een span *Bruine Sandelhout* en een span *Isabellen Makassaarsche wagen paarden een over walsch rijpaard, Engelsche Wagentuigen,* met pleet; eene groote collectie *Bloemen* in potten en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

(1188)

VENDUTIE.

Op Donderdag den 30sten December 1858.

Ten tien ure, zal ten kantore van de ondergeteekenden op publieke vendutie worden verkocht, het hun in eigendom toebehoorende ERF, met PAKHUIZEN en verdere GEBOUWEN en LOODSEN, gelegen aan de *Kalimaas.*

Nadere informatien te bekomen bij

SOERABAYA, ADAM & CO.

2 *December* 1858. (1250)

---

schijnt stil te staan, ten einde de beschroomdsten zelfs te lokken; zij spiegelt zich vrolijk onder eenen schoonen blaauwen hemel, en doet haar aangenaam geruisch hooren. Maar laat u eens eenigen tijd op die bedriegelijke oppervlakte heen en wêer schommelen, laat u ongevoelig door haren stroom medevoeren en ontwaakt dan eens plotseling, te midden van den storm; het is u onmogelijk het strand te bereiken. Die vreeselijke storm met zijne duisternis en zijnen bliksem, met zijne golven en zijne valwinden.

Bereidt u voor tot den strijd; houdt u goed tot het beslissende oogenblik, waarop de zee u zal inzwelgen of in eene onverwachte haven zal doen aanlanden.

Des te beter voor hem, die in deze schildering iets overdrevens vindt, bij kent het spel niet.

Men weet dat graaf Ambrosio het beter verstond dan iemand anders. Zijne vermetele en hartstogtelijke natuur, had zich, sedert den eersten dag, vrijwillig aan den storm overgegeven; thans gevoelde zij de gewaarwordingen van den zeeman, die den oceaan wêerziet, na eene lange en wreede gevangenschap aan land. Zoo als het bijna altijd is, en waardoor is moeijelijk te verklaren, had de graaf, die door eene enkele maal te verliezen zijn geheele vermogen kwijt had kunnen zijn verscheidene malen achtereen gewonnen, zoodat hij, na verloop van eenige minuten, zijn eersten inzet vertiendubbeld terug zag. Van dit oogenblik af aan overmeesterde hem zijne verbeeldingskracht en was hij onherstelbaar verloren. Dat noodlottige denkbeeld, die eeuwige illusie van alle wanhopende spelers: „ik heb niets meer te verliezen en alles kan ik winnen" sleepte hem ten val. De verleider in het spel, als om zich beter van hem te verzekeren, liet hem den ganschen nacht door winnen. Hij zag zijn geld opeenstapelen en onder zijne hand vermenigvuldigen. Bijgeloovige spelers durfden niet meer tegen hem; anderen volgden zijn spel, om hieruit misschien eenig voordeel te trekken. Door zooveel geluk aangemoedigd, nam de graaf eindelijk al het goud dat hij had, en waagde iets beslissends.

Hij verloor.

Een gemompel van verwondering ging in de zaal rond en de bankier haalde in eens al het goud van Ambrosio weg, met de koelbloedigheid van iemand, die terug neemt hetgeen hem toekomt.

Ieder ander behalve de Italiaan, zoude door zulk een verlies, als door den donder getroffen zijn en hij misschien zelf ook wel, in eene andere omstandigheid. Geen enkel stuk gelds schoot hem thans over, om het prachtige gebouw te doen verrijzen, dat hij reeds in zijn hoofd had opgetrokken. En! een nieuw en zonderling uitwerksel der in zijne ziel ontwaakte hartstogt nu hij ongelukkiger was dan ooit, kwam het denkbeeld van zelfmoord niet eens bij hem op; de draad, die hem weer aan het leven vast hechtte, was des te sterker geworden, daar die denkbeeldig was. Nu bij de banden van vader en echtgenoot losgerukt had, ontdeed de speler zich van zijn voorkomen als voornaam heer.

Met de grootste bedaardheid peinsde hij gerulmen tijd op de middelen, die hem nog konden overblijven, om daarmede een millioen te winnen — niets minder. In eens stond hij op, daar hem iets te binnen schoot, keek op zijn horologie, waarvan de wijzer op zeven stond verliet het speelhuis en begaf zich naar zijne woning.

(Vervolg en slot in het volgend nummer.)

Gratis verkrijgbaar bij den ondergeteekende: **Prospectus eener Protestantsche Kostschool voor kinderen van Zendelingen en andere Europeers in Oost Indie, door het Nederlandsche Zendelinggenootschap, gesticht te Rotterdam.**

De Secretaris van het Hulp Zendelinggenootschap te Sourabaija.
(1255) J. H. ROSEMEIER.

De tweede Verificatie der schuldvorderingen op den failllieten boedel van OEI WHAYTIEN zal *op den 9den December* 1858, des morgens ten 9 ure in het lokaal der WEESKAMER plaats hebben. (1248)

De ondergeteekenden hebben van af heden een commissie-huis te *Pasoeroean*, onder de firma van Mc. MILLAN & Co opgerigt.

SOERABAYA, Mc. MILLAN MARTEN & CO.
1 *December* 1858. (1238)

De heer P. J. FOREMAN heeft van af heden onze procuratie.

PASOEROEAN, Mc. MILLAN & CO.
1 *December* 1858. (1239)

TE KOOP

De Rekening van HIJPOLITHE LEOPOLD SMITH, werkzaam bij de Handelmaatschappij, groot *f* 31, 40 Recepis.

(1108) GUSTAV BEHREND.

237ste STAATS-LOTERIJ.

De trekkingen der 236ste STAATS-LOTERIJ *den 2den October* in Nederland geëindigd zijnde, worden de loten voor deze volgende 237ste STAATS-LOTERIJ per mail vermoedelijk *den 24sten October* uit Nederland verzonden, en zullen alzoo waarschijnlijk *den 8sten December* hier ontvangen worden, als wanneer deze dadelijk aan requiranten zullen worden verzonden.

De trekkingen dezer loterij zullen geschieden voor de eerste klasse 8, 9, 10 en 11 November.
„ „ tweede „ 22, 23, 24 en 25 „
„ „ derde „ 6, 7, 8 en 9 December.
„ „ vierde „ 20, 21, 22 en 23 „
en „ vijfde „ 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27 en 28 Januarij, terwijl de 100 laatste nummers op Zaturdag den 29 Januarij zulken getrokken worden.

Geene verzending van loten kan plaats vinden zoo niet vooraf het geldswaardig bedrag ter onzer beschikking wordt gesteld.

SOERABAYA, E. FUHRI & CO.
27 *October* 1858. (1091)

PAS ONTVANGEN

EEN GROOT ASSORTIMENT SCHOENEN.
EN
HEEREN-ONDERBROEKEN.

(1246) bij **M. KOOSEN.**

ONTVANGEN
BIJ

L. G. VAN LAKERVELD & CO.

MUURVERW, ter beveiliging van Muren, tegen vochtigen en roetvlekkigen doorslag.
YZERVERW, zijnde een volkomen behoedmiddel tegen de verroesting van het ijzer.
HOUTVERW, een beproefd afdoend middel om het hout te behoeden tegen verrotting, swam, champignons, wormen enz.;

Bovengenoemde VERWEN uit de bekende geoctrooijeerde verwfabriek van VAN SOMEREN & Co. te *Rotterdam*.

VOORTS:
EEN BOORMACHINE.
SCHROEFSNIJ-IJZERS.
PATENTGLAZEN.
SLOTSCHROEVEN.
IJZEREN SPIJKERS in alle dimensiën.
KOPEREN KRUKKEN voor sloten.
VIJLEN in soorten.
WERKTUIG KISTEN.
POTLOOD. (1259)

WEDEROM ONTVANGEN

PUIKE MANILLA-SIGAREN N°. 1
(1247) GEBRS. VAN DEEDEN.

IVOREN, SCHOTSCHE EN CEDERHOUTEN LUNDS-POTLOODEN.

(1237) E. FUHRI & CO.

OP NIEUW ONTVANGEN.

PER HENRIETTA GERARDINA SUSANNA,

KLOSGAREN van 300 yards van N°. 8 — 40, van 45 — 75 en 80 — 150.
ONGEBEUKTE STOKVISCH.
LENGVISCH in blikken.
VANILLE.
ECHTE BLOEDKORALEN, groote soort.
CANARIE ZAAD en
VERSCHILLENDE SOORTEN BITTER EN LIKEUREN van *Fockink*

(1242) Bij **DE STURLER & FAGNOTTI.**

PAS ONTVANGEN

SINT NICOLAASGEBAK, bestaande uit GROOTE VRIJSTERS en VRIJERS, KRIEKJES, MOPJES en KRUIDNOTEN, welke, ter gelegenheid van het *Sint Nicolaasfeest*, à contant per pond à *f* 2. 50 zullen worden verkocht.

NOG VOORHANDEN.

MOOIJE WERKDOOSJES, voor zeer goedkoope prijzen.

(1245) Bij **M. KOOSEN.**

PAS ONTVANGEN
BIJ

E. FUHRI & CO.

PER HENRIETTE GERARDINA SUSANNA.

EENE FACTUUR KEURIGE NETTE BRONZEN ARTIKELEN, waaronder zeer geschikte voor cadeaux, als: **lusters, toiletspiegels, lichtschermen, schrijfnecessaires, nachtklokjes, crucifixen, haspels, bloem-etagêres, nachtlampen, cigarenstandaards, aschbakjes, pennenwisschers,** enz., enz. (1240)

HOEFSMEDERIJ.

De hoefsmid PA MIN maakt bekend, dat hij zijne werkplaats heeft gevestigd bij de Kampong *Kramat Gantong* nabij *de groote passeerbaan*, en dat aldaar dagelijks van 's morgens zeven ure tot 's namiddags twee ure, gelegenheid bestaat tot **het beslaan** en **uitsteken der hoeven van paarden**; terwijl bij verder **stangen voor rij- en- trekpaarden** vervaardigt. (1257)

ANTI-CORROSIVE INKSTAND.

Deze voor dit klimaat uitmuntend geschikte inktkoker belet het spoedig uitdroogen van den inkt, terwijl een daaraan toegevoegd filter belet, dat door dikke drabbige inkt het schrijven veronaangenaamd wordt.

Verkrijgbaar bij
(1236) E. FUHRI & CO.

MOOIJE SUIKER

in mandjes van ¼ pikol
(1241) bij **DE STURLER & FAGNOTTI.**

HOLLOWAY PILLEN EN ZALF,

BEHOOREN NIET TOT EENIGE BIJZONDERE OF UITSLUITENDE KLASSE VAN MEDICIJNEN.

Zij schijnen de fijnste geneeskundige eigenschappen van al de voornaamste geneesmiddelen in zich te bevatten Zoo schijnt de Zalf in gevallen van huidziekten niet slechts de uitwendige ontsteking tegen te gaan, maar ook door te dringen tot diep in het gestel waar het tot het laatste vonkje van het koortsvuur uitdooft, de bloedsomloop verlevendigt en de sappen zuivert, die het vleesch de klieren en de huid doorloopen. In de meeste gevallen, zoo als men ons berigt, wordt de werking der Zalf verhoogd door de medewerking van eene naar gelang van omstandigheden te regelen dosis der Pillen.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen: (1151)
DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

KANTOOR-ALMANAK VOOR 1859

OPGEPLAKT. à . . . . . *f* 1.—
ONOPGEPLAKT. „ . . . . . . „ —60,
à contant bij
(1159) E. FUHRI & CO.

Wegens vertrek van den Kapitein der infanterie G. ESCHAUZIER, gemagtigde van den heer W. H. VON OVEN is in deszelfs plaats benoemd de Heer C. VON OVEN te Sourabaija. (1261)

VERTREKKENDE PERSONEN

J. VREEDE en familie naar Nederland; gemagtigden de Heeren FRASER EATON & Co, te Soerabaya. (1234)

SOERABAYA den 6den December 1858.

Morgen ochtend zal van hier naar Balie Boleling, vertrekken het 13de bataillon infanterie, onder bevel van den Luitenant kolonel van Steijn van Hensbroek.

Naar men verneemt zoude de vorst van Boleling, 's gouvernements bijstand hebben ingeroepen tegen eenige wederspannige vasallen, en zoude deze expeditie alzoo eeniglijk ten doel hebben om het gezag van dien vorst te helpen handhaven.

Tot het overbrengen dezer expeditie zijn ingehuurd de Nederlandsche schepen *Louise*, kapitein Buijs, *Jonkhr. Mr. van der Wall van Puttershoek*, kapitein Lammerts en *Laurens Coster*, kapitein Koenen, het eerste voor 30 c. en als ziekenschip voor 40 c, het tweede voor 28 c. en het derde voor 32 c. per gemeten last, per dag; terwijl Z. M. schroefkorvet *Princes Amalia* en Z. M. stoomschip *Ardjoeno* de expeditie zullen vergezellen.

Voorts is het Nederlandsche schip *Stad Nijmegen* door het Gouvernement ingehuurd á *f* 6. per last, tot het overbrengen van steenkolen naar Banjoewangie.

— Het alhier in garnizoen liggende 14de bataillon infanterie, gecommandeerd door den majoor Belle zal een deel uitmaken der expeditie tegen het rijk van Boni, en zal, naar men verneemt, tegen het einde dezer maand derwaarts vertrekken.

Naar wij vernemen is hier per telegraaf het berigt ontvangen dat de europesche landmailpaketten, in de laatste helft der maand October uit Nederland verzonden, eergisteren te Batavia zijn aangekomen.

Het drukke gebruik dat dezer dagen van Gouvernementswege van de telegraaf wordt gemaakt zal waarschijnlijk de oorzaak zijn dat wij onze gewone telegram omtrent de aankomst der landmail nog niet ontvangen hebben.

Wij vernemen dat de telegraaf alhier de tijding heeft aangebragt der benoeming van den Heer H. de Bruijn, hoofdingenieur in de vierde waterstaats-afdeeling op Java, tot Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Het Lazarusgesticht van Pagirian zal ten behoeve der vesting opgeruimd worden. Al de besmette individu's zullen naar Tawangsahari worden overgebragt. Dit is de vroegere pletmolen, 12 palen bezuiden de stad, aan de groote rivier, de Kalimaas.

Een geneesheer doet ten opzigte der Lazaristen de volgende vraag:

Indien het uitgemaakt is, dat de Lazarusziekte niet aanstekend is, maar zich alleen voortplant, dan wordt de afsluiting van degenen, die met die ziekte zijn behebt, waarschijnlijk alleen volgehouden, om het afzigtelijke voorkomen dezer ongelukkigen. Maar dit zoo zijnde, waarom belet men dan niet het verschijnen in de maatschappij van hen, aan wie de syphylis een nog afzigtelyker voorkomen heeft gegeven, en die overal vrij cirkuleren?

(*Bat. Handelsbl.*)

BATAVIA. — De berigten uit Cheribon en Krawang bevestigen meer en meer, dat de geruchten, omtrent eene te verwachten verstoring der rust aldaar, overdreven waren. Geene omstandigheden hebben, tot nog toe, het bestaan van eenigen dergelijken grond voor die geruchten aangetoond.

Het onderzoek naar de aanleiding daarvan wordt echter nog voortgezet.

REMBANG. — Ten gevolge van eene hevige windvlaag zijn op den 15den November in het distrikt Pelem 83 en in het distrikt Bouwerno 21 inlandsche woningen omgewaaid en ingestort; buitendien werd een der pakhuizen van den tabakskontraktant Douwes Dekker zwaar beschadigd; terwijl een ander pakhuis van denzelfden kontraktant voor een groot gedeelte instortte, waarbij een inlander gedood en drie anderen zoo zwaar gekwetst werden, dat ook voor hun leven gevreesd wordt.

Java Court

BATAVIA 1 *December.* Naar wij vernemen wordt de onlangs naar Pamanoekan vertrokken expeditie, aanstaanden Zondag alhier terug verwacht.

— Met het Nederlandsche brikschip *Cornelia Hendrika*, gezagvoerder C. Jaski, den 8den November van Desima vertrokken, zijn alhier aangebragt de ondervolgende goederen, die grootendeels naar Nederland zullen worden doorgezonden, als: 2178 kisten witte boomwas, 830 balies kamfer, 756 zakken tarwe, 15 kisten zijde, shawls enz. benevens eenig porcelein.

Java Bode.

— Op den 8sten October, werd te Palembang van Lahat de tijding ontvangen, dat de doessons Djatti en Slawé, beiden in de Gomaij-oeloe en niet ver van Lahat gelegen, waren overrompeld en bezet door 500 kwaadwilligen uit de Goemaij margaa, gewapend met ongeveer 200 geweren.

Nadat de vijand nog, in den nacht van den 15den op den 16den dier maand, de hangbrug over de Lematang-rivier nabij Lahat had afgebroken, rukte op de 17den daaraanvolgende eene kolonne, sterk plus minus 225 man, onder bevel van den luitenant-kolonel militairen commandant van Palembang, W. Lammeree, van Lahat langs drie verschillende wegen naar de doesson Djattie op.

Te 8 uren in den morgen van dienzelfden dag had de gecombineerde aanval op die doesson plaats, welke ongeveer drie en een half uur duurde.

De vijand verdedigde zich hardnekkig en sloeg herhaalde stormen af, met het gevolg, dat onze troepen, na een verlies van 4 dooden en 25 gekwetsten, (waaronder de kapitein der artillerie Coostermans, die aan de gevolgen zijner wonden is overleden), te hebben geleden, van den verderen aanslag op die buitengemeen versterkte en hardnekkig verdedigde doesson moesten afzien.

De kolonne trok terug naar de op ³/₄ paal van Djatigelegene verlatene doesson Slawé, ten einde de, door den luitenant-kolonel Lammerée van Tebing tinggi ontbodenen metalen tweeponders op veldaffuit met derzelver materiële en bediening, benevens de te Boengamaas in hen district Kikim gedetacheerde kolonne af te wachten, en daarna den aanval te hernieuwen.

De berigten omtrent dezen mislukten aanslag ontvangen, behelzen, onder anderen, dat de rebellen, die zich in de doesson Djatti hebben verschanst, ongeveer 1200 man sterk en voorzien waren van plus minus 250 vuurwapenen, welke men giste uit de Passumah landen herkomstig te zijn.

Nadat het aangevraagde geschut, geëscorteerd door het te Boengamaas gestationeerde detachement, Slawée was aangebragt, rukte op den 23sten October des ochtens te half vijf uren, de luitenant kolonel Lammerée naar de doesson Djatti op, met eene kolonne sterk 9 officieren en plus minus 260 onder-officieren en manschappen, waaronder eenige artilleristen tot bediening der 2 kanonnen en 2 handmortieren.

Te half acht uren waren de noodige aanstalten en voorbereidingen tot den aanval gemaakt en opende de mortierbatterij, op plus minus 500 passen opgesteld, haar vuur.

De tweeponders rukten middlerwijl, zoo bedekt mogelijk, voorwaarts, om de versterking te enfileren en de zich in eene langs de bamboe-doeri bewerkstelligde ingraving genesteld hebbende vijanden te verontrusten en te beschieten.

Hardnekkig was het vuur der verdedigers en te vergeefs trachtte men van onze zijde bres te schieten.

De doesson op eene andere plaats met geschut te beschieten was ondoenlijk, dewijl de groote weg langs genoemde doesson leidende, tegen de helling van eene bijna 260 voeten hooge steilte, die op sommige plaatsen onder eene helling van 45 graden afdaalt, gelegen is en op welke hoogte dus slechts infanteristen geplaatst konden worden.

Toen bespeurd werd, dat de uit de 2 pd. batterij gedane kogelschoten weinig of geene uitwerking deden, werd de mortier batterij de last gezonden, om met lichtkogels te trachten brand te schieten, hetgeen na eenige worpen gelukte.

Er werd nu met de tweeponders, gedekt door een sterk peloton infanteristen, tot op p. m. 60 passen voor de doesson opgerukt en deze op nieuw beschoten, doch een onophoudelijk lilla vuur uit de doesson, zoowel op de batterij, als op de dekkende troepen, maakte het spoedig noodig deze manoeuvre te staken.

Middelerwijl trok eene versterking troepen naar de vorenbeschreven hoogte, om de daar strijdenden te ondersteunen, en, bij het wankelen van den vijand, eenen storm te wagen.

De 1ste luitenants Tomei, van Stuwe en Volkerts deden den ook dien storm, doch moesten, met verlies van één doode en elf gekwetsten, onder welke laatsten de eerstgemelde officier behoort, terug trekken. De munitie der manschappen werd tot twee malen aangevuld. Toen de overste Lammeréé van de hoofden, die de kolonne vergezelden, de verzekering erlangde, dat de doesson schier geheel aan de vlammen was opgeofferd en het vijandelijk vuur en de verdediging niet verflaauwden, werd te 12 uren des middags bevel gegeven, om naar Slauwé terug te trekken.

De noodige maatregelen zijn genomen, om de kwaadwilligen tot hun pligt terug te brengen, de goedgezinde beneden Margas tegen invallen van slecht volk te beschermen en de communicatie met de Lematang Ilier te verzekeren.

Java Court.

CHINA.

De papieren van Hongkong loopen tot 29 October. — Naar wij vernemen gaan de onderhandelingen tusschen Lord Elgin en de Chinesche gevolmagtigden, aangaande vaststelling van het tarief der regten, langzaam doch geregeld voort. — Op last van genoemde Chinesche gevolmagtigden is door het geheele rijk eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij wordt bekend gemaakt dat alle vijandelijkheden hebben opgehouden en het thans vrede is.

De gevolmagtigden kwamen den 6 den October te Shanghai aan en hadden eene eerste ontmoeting met Lord Elgin op den 16den dier maand, nadat de heeren Oliphant en Wade zich omtrent de bepalingen van het vasttestellen tarief reeds hadden verstaan met eenige Chinesche ambtenaren, zoodat er grond was om te gelooven dat de onderhandelingen spoedig tot een gewenscht einde zouden geraken. — De toelating van opium is een van de punten, waaromtrent eenig verschil is ontstaan, dat is, omtrent het bedrag der regten die daarop zullen worden gevorderd.

De Fransche ambassadeur was nog in Japan, doch de heer Reed, de Amerikaansche gezant, was reeds te Shanghai teruggekeerd. — Er waren berigten van Nankin dat de rebellen aldaar weder op nieuw vijandelijkheden hadden aangevangen, en verscheidene groote steden hadden genomen, zoodat zij daardoor weder een aanzienlijk overwigt hadden gekregen.

COCHIN CHINA.

De Manilla-couranten geven ons de laatste berigten der Cochin Chinesche expeditie.

Het Fransche oorlogsstoomschip kwam den 18den October te Manilla met vier hoofdofficieren van het Cochin Chinesche leger als krijgsgevangenen, een van welken een Mandarijn van hoogen rang was.

El Commercio geeft daarvan de volgende berigten.

Op den 3den 4den 5den October hield men zich onledig met de rivier te verkennen. Den 6den ging eene expeditie de rivier op, bestaande uit ruim dertig man spaansche soldaten en een zestigtal Franschen, die onder bevel van eenen kapitein van eene der Fransche fregatten waren gesteld, en in tien booten zich bevonden. — Zij kwamen aan eene plaats waar de rivier was versperd, en door drie forten werd bestreken, die met ongeveer 300 Cochin Chinezen waren bemand, en vanwaar een slecht gerigt vuur op de aanvallers werd geöpend, dat geen kwaad deed. Daarop gingen de aanvallers aan wal en rukten op de forten aan, die zich zonder veel moeite overgaven. De forten en de versperringen waren zeer goed geplaatst, zoodat eene behoorlijke verdediging het den verbondenen zeer moeijelijk zou hebben gemaakt dezelve te nemen, en hun veel bloed zou hebben gekost. De vijand verloor zestig man, zoo aan dooden als gekwetsten, en bovendien een groot aantal krijgsgevangenen, die dadelijk bij de nieuwe fortificatien te Turon werden aan het werk gesteld, behalve de vier officieren die naar Manilla zijn opgebragt.

De spaansch-inlandsche (Manillesche) troepen hielden zich zeer goed; te meer, dewijl het de eerste keer was dat zij in het vuur kwamen.

Naar men zegt zijn twee van de Spaansche officieren voor de orde van het legioen van eer voorgedragen. — De Spaansche troepen genoten eene volmaakte gezondheid, terwijl de Franschen eenigzins van den invloed van het klimaat leden.

De groot Mandarijn van het departement van oorlog had aan den bevelhebber der geällieërden eene boodschap gezonden, dat als hij niet binnen tien dagen met zijne troepen het land ruimde, zij allen zonder uitzondering zouden worden vernietigd. — Tevens was de vijand reeds tot aan het Marmergebergte uitgerukt; te oordeelen naar de breede lijn hunner bivonacvuren waren zij in groot aantal.

De Spaansche en Fransche krijgsmagt schijnt te land niet dan verdedigender wijze te handelen, terwijl alle aanvallen te water geschieden, en men veronderstelt dat wanneer Hué word aangevallen sulks zal plaats hebben van de zijde der rivier, die door de stad stroomt.

De *Primagnet* was naar Tonquin gezeild, met eenen spaanschen zendeling, die de landtaal magtig was, en met een hijdrografisch ingenieur. — Het scheen dat dit reisje geene andere bedoeling had dan het doen eener opname en het schip aldus spoedig te Turon werd terugverwacht.

Den 16den October werd te Manilla een aantal suppletietroepen voor Cochin China ingescheept, bestaande uit een kolonel, 4 officieren, 54 man en 66 paarden van het wapen der artillerie; een Majoor, 16 officieren en 363 man infanterie; twee officieren, 32 man en 32 paarden cavallerie, benevens een aantal beambten der militaire administratie.

JAPAN.

De *North China Herald* meldt uit eenen brief van eenen correspondent dat de keizer van Japan, eenige weinige dagen na het teekenen van het Amerikaansche tractaat, was gestorven. Aangaande de oorzaak van zijnen dood waren verscheidene geruchten in omloop; de een wilde dat hij zich den buik had opgesneden; een ander dat hij was vermoord; weder een ander dat hij aan de cholera was gestorven. Kinderloos zijnde, nam hij voor zijnen dood Foertsi-go, prins van Khi-in, een zestienjarig jongeling, als zoon en opvolger aan.

De President van den Raad van State, Sotto-Bitsiu-no-Kami en een van de leden van dien raad, Mats-Daira-Igano-Kami genaamd, zijn ontslagen.

De cholera morbus had te Nagasaki uitgeraasd, doch woedde thans te Simenoseki, Osaka en Yedo. De prins van Satsuma, een van de verstandigste en bekwaamste Japansche ambtenaren stierf eene maand geleden aan die ziekte.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Donderdag, 23 September.

De Voorzitter deelt mede, dat is ingekomen een koninklijk besluit, waarbij de Minister van Financien gemagtigd wordt, de wetsvoordragten nopens de staatsbegrooting over 1859, op heden aan de kamer aan te bieden.

Naar aanleiding hiervan heeft de Minister van Finantien zich in deze vergadering begeven en geeft de Voorzitter thans aan gemelden minister het woord.

De Minister van Finantien heeft eene uitgebreide rede gehouden, waarin hij eenigzins afgeweken is van den gewonen vorm van dergelijke aanspraken, omdat de onderwerpen, die hij te behandelen had zeer talrijk en van zeer uiteenloopenden aard waren. In den aanhef wees hij er op, hoe veelvuldig de eischen, behoeften en wenschen van den tegenwoordigen tijd waren, die door den gelukkigen bloei der finantien in getal en omvang waren vermeerderd. Hij splitste zijne rede in vijf deelen:

I. De buitengewone behoeften van dezen tijd. Daartoe bragt hij: 1°. de vrijmaking der slaven in onze overzeesche bezittingen. Eerlang zal tot dat einde een ontwerp worden aangeboden. De vergoeding aan eigenaren, billijkerwijze verschuldigd, zal eene aanzienlijke uitgaaf vereischen, die reeds ten deele in 1859 zal worden gevorderd. Het voornemen der regering is om de kosten tot vrijmaking der slaven in West-Indie over vijf jaren om te slaan. 2°. De ondersteuning tot den aanleg van spoorwegen. De regering wenscht zoo mogelijk iets goeds tot stand te brengen, maar aan den anderen kant roekelooze bezwaren voor de toekomst te voorkomen. De regering vereenigt zich in beginsel met het eenparig gevoelen, vroeger door de tweede kamer geopenbaard: dat de staat geen eigen spoorwegen moet aanleggen. Het is haar gebleken, dat het eene onmogelijkheid is om gelden tot lage rente tot dat einde te verkrijgen. Zij is dus tot de slotsom gekomen om de rente van het gevorderd kapitaal te waarborgen. Haar beginsel is, om de ondersteuning aan spoorwegen niet verder uit te strekken dan mogelijk is, dat wil zeggen: dat men geene toevlugt behoeft te nemen tot verhooging van belastingen of te rekenen op hoogere koloniale bijdragen. Zij schat de behoefte voor de Noordelijke spoorwegen aan kapitaal *f* 13.000.000 en aan jaarlijksche rente *f* 900.000; en voor de Zuidelijke spoorwegen, waarover de onderhandelingen nog loopen aan *f* 8.000.000 kapitaal en f 1,000,000 aan rente. — 3°. De Maatschappij van Weldadigheid, waarvoor een uitgaaf van *f* 3.650.000 wordt gevorderd.

Vervolgens behandelt de minister in het breede de volgende vier punten:

II. De middelen tot dekking der buitengewone behoeften.

III. De voorstellen der regering nopens de geldmiddelen van den staat, in verband met die van de koloniale bezittingen.

IV. De inzigten der regering nopens het belastingwezen en

V. De ontwerpen nopens de staatsbegrooting voor 1859.

Uit de ontwikkeling daarvan is, wat de hoofdzaken betreft, het volgende gebleken: aan batige saldo's is aanwezig ruim *f* 11,000,000. Uit de koloniale bijdragen van dit jaar is aan de schatkist verzekerd ruim 30 millioen. Het batig slot van 1858 wordt nu geraamd op 17 millioen. Dus na afloop van dit dienstjaar zijn er 28 millioen beschikbare baten. Daarover wordt beschikt als volgt; *f* 3,630,000 voor de Maatschappij van weldadigheid; *f* 3.800.000 als verkregen bate uit de kolonien voor de dienst van 1859: en uit de toekomstige baten van 1859 niet meer dan *f* 9,800,000. — Blijft circa 21 millioen, waarover men voor de spoorwegen kan beschikken. Wanneer over de plannen deswege beslist zal zijn, kan evenwel een deel dier som tot amortisatie worden gebezigd, want de uitgaven voor de spoorwegen behoeven niet op eens te worden gedaan. Bij de groote ruimte van geldmiddelen laat men de rente der schatkistbiljetten van de begrooting weg.

De kosten der slaven-emancipatie worden geraamd voor Oost-Indie circa *f* 3,000,000; voor West-Indie circa 16,000,000, waarvan in 1859 kan opkomen *f* 8,000,000. De Indische baten over 1859 worden geraamd op *f* 22,300,000. Er blijft dus na aftrek van die *f* 8.000,000, circa *f* 14,500,000 over, waarvan *f* 9,800,000 voor de dienst van 1859 en de rest te bewaren voor de behoeften van 1860.

De begrooting voor 1859 is bijna 13 ton lager dan die van 1858.

De schuld (hoofdstuk IXA) vordert bijna 2 millioen minder; er wordt eene ruime aanvrage gedaan voor extra publieke werken (behalve spoorwegen) te betalen uit de verkregen baten.

De wet op de middelen is voorloopig onveranderd. Doch in de belastingen worden vele veranderingen voorgedragen. Men stelt voor: afschaffing van den accijns op de brandstoffen; vermindering van den accijns op het geslagt; vermindering van opcenten op het personeel met 10; vereeniging van opcenten en collectief zegel der accijnsen met de hoofdsom. Daarbij wordt voorgesteld aan de gemeenten toe te staan: den accijns op de brandstoffen voor haar te nemen; de 10 rijksopcenten op het personeel voor hare rekening te heffen; het bedrag der opcenten op de grondbelasting voor het gebouwd eigendom met 10 te verhoogen. Voor alle belastingen te heffen 60 opcenten op de nieuwe hoofdsom van het gedistilleerd, gelijkstaande met ruim 100 op de oude hoofdsom.

Daarentegen is het noodig eenige nieuwe bronnen van inkomsten te openen. Daartoe stelt de regering voor: a. de gelijkmatige heffing van de grondbelasting naar de uitkomsten van het kadaster; b. de heffing van een overgangsregt op alle effecten die in de zijlinie vererven.

De raming van de opbrengst is gelijk aan de opbrengst van 1857. Zij laat dus eene bate van bijna 1 millioen, doch, zoo de belastingwetten worden aangenomen, geeft dit eene vermindering van inkomsten van bijna een millioen over 1859 en van ruim twee millioen over volgende jaren. De wet op het zegel is in behandeling.

De Voorzitter bedankt den minister voor de gedane mededeelingen. — Deze rede zal worden gedrukt en rondgedeeld.

ZUTPHEN, 12 Sept. Gisteren was het voor de jongens van Mettray een regte feestdag. Edelmoedige bijdragen, tot dit doel verstrekt, hadden de directie daartoe in staat gesteld. Eene talrijke menigte bezoekers woonde het feest bij. Des namiddags ten 3 ure vertrokken de jongens, met muziek en vaandels, naar het voor de feestelijkheden bestemde veld. Hier werd een hartelijk woord tot de jongens gerigt, waarbij zij herinnerd werden aan den 18den verjaardag van den Prins van Oranje. Hierop namen de spelen een aanvang. Deze bestonden in allerlei wedstrijden, als: mastklimmen, boogspreitloopen, ringsteken, vogelschieten, enz. Dit alles werd afgewisseld door gezang en muziek. Het geheel leverde een aardig tafereel op, dat door het schoonste weder werd begunstigd. Ten 7 ure verzamelde men zich in de

groote gymnastiezaal, welke smaakvol was ingerigt. Daar liet zich een muziekcorps, onder leiding van den Heer H. Sieberg, hooren, bestaande uit een 12-tal heeren, leden van verschillende muziek-vereenigingen te Zutphen. Geheel belangloos hadden deze zich aangeboden om het feest op te luisteren. Nu wisselden gezang, muziek en andere vermakelijkheden elkander af, en stemden allen tot vreugde. Met een gepast woord werd het feest ten ruim 10 ure besloten; terwijl op het terrein voor de gebouwen een klein vuurwerk werd ontstoken.

ENGELAND.

Men heeft thans, zegt de *Morning Herald*, het bewijs, dat Indië, Australië, in één woord, de verst verwijderde gewesten van den aardbol, door middel van de electriciteit als ware het in onze onmiddellijke nabijheid kunnen ge bragt worden. Ook deze streken, even als al onze andere koloniale bezittingen, moeten in de voordeelen van dit middel ter beschaving deelen.

Weldra zal er een lijn tusschen Engeland en Indostan in gereedheid zijn. Naar alle waarschijnlijkheid zullen wij voor eigen gebruik, een onderzeeschen telegraaf naar Indië, over de Groene kaap en kaap de Goede Hoop krijgen, be nevens een anderen telegraaf, die over het vasteland, de Middellandsche en de Roode zee, insgelijks met Indië zal corresponderen.

Voor onze koloniën in Australië zou de onderzeesche lijn over de kaap de Goede Hoop en Mauritius loopen; de landlijn zou over den Nederlandsch-Indischen archipel met de lijn van Britsch Indie verbonden zijn; van Ceylon zou men de lijn regtstreeks op de kusten van Australië rigten. Wij hebben reden te gelooven dat de regering van Siam de vergunning om een lijn over haar grondgebied aan te leggen, niet zou weigeren, zoodat er ook een ge wigtige vertakking voor de communicatie te land met Australië verzekerd is.

De lijn zou van Bangkok en Singapore viâ Sumatra of Borneo kunnen worden voortgezet. Dewijl Siam aan het chinesche rijk grenst, zou een tak van dezelfde lijn vol doende wezen voor de telegrafische communicatie van China met Europa.

De onwaardeerbare voordeelen van dit telegraafnet behoeven niet aangetoond te worden. Siam zelf heeft er veel meer belang bij dan men gewoonlijk denkt. Dit koningrijk drijft een gewigtigen handel met China en levert een overvloed van natuurlijke voortbrengselen op. De Siamezen hebben ook uitgebreide handelsbetrekkingen met de Engelsche koloniën in dat werelddeel en met de Nederlandsche bezittingen in Oost-Indië. Een menigte Chinezen zijn over dat grondgebied verspreid, waar zij zich met allerlei industrie bezig houden. Men kan dus niet te veel gewigt hechten aan de verspreiding van de Europesche kunsten en beschaving in deze streken van den aardbol.

— De *Morning Herald* en de *Standard*, de twee voornaamste dagbladen der ministeriele drukpers in Engeland, betoogen gelijktijdig in schier gelijkluidende artikelen, dat Engeland nog meer dan thans tot versterking zijner zeemagt doen moet, omdat de meeste andere staten van Europa bezig zijn hunne vloten te versterken. „De zeemagt, zeggen die dagbladen hoofdzakelijk, is voor Engeland het eenige verdedigingsmiddel, doch voor andere mogendheden, als Frankrijk en Rusland, slechts een bijkomend middel, een wapen, hetwelk zij zouden kunnen verliezen, zonder zelven in gevaar te geraken. Buitendien is Engeland door de groote uitgestrektheid van zijn koloniaal rijk in de noodzakelijkheid om zijne strijdmiddelen ter zee heinde en ver te verstrooijen, zoodat het nooit zijne gansche zeemagt tot zijne eigene verdediging beschikbaar heeft. Hierom behoeft Engeland eene grootere zeemagt dan alle andere natien; het is alleen veilig zoo lang het de overmagt ter zee heeft; het is in gevaar zoodra eene andere mogendheid ter zee ook zelfs even sterk is. Vroeger had Engeland verreweg de sterkste zeemagt, en die verhouding moet hersteld worden.

— Een zekere Heer Hall wil de haven van Cherburg verstoppen. Hij heeft een middel uitgevonden, om die haven en alle andere Fransche havens met zeer geringe kosten en weinig gevaar zoodanig te versperren, dat zelfs de klainste boot haar niet kan verlaten. In een brief aan lord Derby, in de *Advertiser* voorkomende, beweert de Hall, dat zijn plan door verscheidene zakkundigen voortreffelijk is bevonden. Hij biedt zijn geheim gratis aan de administeratie aan en verzoekt slechts, dat de regering er spoedig proeven mede neme.

ZIJWORMEN-TEELT.

Naar men verneemt hebben twee aanzienlijke Italianen, de graven Freschi en Castellani, op hunne kosten eene wetenschappelijke expeditie naar Indosten en China georganiseerd, om op de plaatsen zelve naauwkeurig na te gaan, op welke wijze de aankweeking van zijwormen geschiedt, en om een voldoende hoeveelheid eijeren naar Europa mede te nemen, ten einde in dit werelddeel een geheel nieuw soort van wormen te verkrijgen. Het plan is zelfs om eenige zeer ervaren chinesche practici bij de terugkomst van de expeditie mede te brengen.

Aan deze onderneming moet een groot gewigt gehecht worden; want ten gevolge van de sedert verscheiden jaren heerschende epidemie ziet Europa zich bedreigd, dat het eerlang een groot gedeelte van de industrie in dit vak zal moeten ontberen. Dit jaar toch heeft men alleen goede resultaten gezien van de eijeren, die regtstreeks uit het Oosten waren gekomen, terwijl de europesche eijeren bijna overal, en met name in Italië zijn mislukt. De oorzaken van die epidemie zijn niet naauwkeurig bekend; men mag intusschen onderstellen, dat eene verbastering, langzaam door den loop der eeuwen te weeg gebragt, en de veranderingen in den atmosfeer, waarvan de wetenschap nog geen reden vermag te geven, van een ongunstigen invloed op de zijwormen geweest zijn.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Dec.	2	Ned Ind.	Antoinette.	F. Chasteau.	Grissee.
„	—	Nederlandsche	Baltimore.	G. H. Brakke.	Batavia.
„	—	Ned. Ind.	Bacht Mastora.	Said Mohamat bin Aloei Alhabassij.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
December	1	Nederl. Ind.	Hawiel Hair.	Sech Sehan b. Said Baoeseer	Grissee.
„	—	„ „	L'Esperance.	P. A. Berest.	„
„	—	„ „	Antoinette.	F. Reijnaert.	Ternate via Makassar.
„	2	„ „	Stoomschip Banda.	A. G. Bosch.	Batavia „ Samarang.
„	—	„ „	Bella.	Jono.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Dennok Bientang Braleh.	Mohamat Taheer.	Passeer.
„	3	„ „	Zein.	Sech Mohamat b. Awab Balachbal.	Banjarmassing.
„	—	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Asultanie	Said Saleh Segaf.	Grissee.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Stad Schiedam.	T. Wulp.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
„	Beatrix.	Van der Wijck.	„	„ „ „ „
„	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	In Reparatie.	„ „ „ „
„	Walvisch.	Schut.	Nederland.	„ „ „ „
„	Elisabeth.	Veenstra.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Drie Vrienden.	L. P. Andersson.	„	„ „ „ „
Engelsche	Sijdney.	Grant.	In lossing.	„ „ „ „
„	Lismoijne.	Dempster.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Henriette Gerardina Susanna.	Sissingh.	Nederland.	„ „ „ „
„	Christina Agatha.	W. L. Esink.	„	„ „ „ „
Fransche	Le Prophète.	Guérin.	Frankrijk.	„ „ „ „
Nederlandsche	Dionijsia Catharina.	Berkelbach van den Sprenckel.	Nederland.	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Albertus.	J. C. Londt.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
Pruissische	Ida Mathilda.	Gronow.	Amsterdam.	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Jacob.	Börger.	Onbepaald	Wm. Mathieu & Co.
Nederlandsche	Jan Schouten.	Coening Meijer.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Zaanstroom.	Schaap.	„	„ „ „
„	Louise Maria.	P. Tjebbes.	Nederland.	„ „ „
„	Jupiter.	Moll.	Macassar.	„ „ „
„	Oost India Pakket	Postma.	Nederland.	„ „
„	Catharina Wilhelmina.	Popken.	„	Ruyl Cramer & Co.
„	Everdina Elisabeth.	Tonjes.	„	„ „ „ „
„	Henriette.	Portengen.	„	„ „ „ „
„	Jonge Jan.	Pheiffer	In Reparatie.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	Onbepaald.	„ „ „ „
„ „	„ Ambon.	Hugenholtz.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Jan van Hoorn.	B. Moles.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Anne Forster.	Clarke.	Engeland.	McMillan Marten & Co.
„	Monsoon.	Hare.	Nederland.	„ „ „ „
Nederlandsche	Louise Antoinette.	McKenzie.	Onbepaald.	Adam & Co.
Engelsche	Henri Winch.	Cottam.	China.	„ „ „
„	Sophia Fraser.	Wilson.	Singapore.	„ „ „
Ned. Ind.	Fearnot.	McKenzie.	Onbepaald.	„ „ „
Engelsche	Scotch Lassie	Crawfurd	„	„ „ „
Nederl. Ind.	Carolina Sophia.	Van der Beek.	„	„ „ „
Deensche	Maria Christina.	Voss.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
Hanover.	Munster.	G. Kok.	Falmouth.	„ „ „

Vertrokken Passagiers.

Met het stoomschip *Banda*, de heeren G. C. Bohl, G. C. Heijning, A. Lunel, jonge heer V. de Leau en Mejufr. Lotz, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Medusa, Samarang, Ardjoeno en schroefkorvet Prinses Amalia; de schepen Zaanstroom, Catharina Wilhelmina, Djoedool Moebarak, de Stad Schiedam, Oost India Pakket, de Walvisch, Alfulck, Le Prophete, Louise, Prins Frederik der Nederlanden, Maria Christina, Princess en Louisa Maria; de stoomschepen Makasser, en Ambon; de barken Fathal Ma-än, Saijan Maskoer, Henry Winch, Jan Schouten, Laurens Coster, Jacob, Beatrix, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louise Antoinette, Louisa Jacoba Johanna, Everdina Elisabeth, Elizabeth, El Masshoor, Jan van Hoorn, Fathool Joesoer, Kattroon Nieda, Jonge Jan, Ida Mathilde, Henriette, Adolf van Nassau, de stad Nijmegen, Carolina Sophia, Christina Agatha, Henriette Gerardina Susanna, Joedool Barie, Sijdneij, Lismoijne, Munster, Fathool Rachman, Soedul Gair, Jonkhr. Mr. Van de Wall van Puttershoek, Baltimore en Bacht Mastora; de brikken Sophia Fraser, Sophia, Johannes Albertus, Soedoel Barie en Marzoek; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Fearnot, Almok Tasam, Komeij, Jupiter, Bientang Tjaigoan, Berkatool Adjelan, So Ookdin, Pinang en Attaief; de kotters Tedok en Riengit.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

22 November. De Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa-Achmat, van Panaroekan, den 20 November, passagiers de heer A. A. Rietberg en Mev. de wed. Hoffmeester en familie; de Ned. Ind. brik *Fathal Haer*, gezagv. Sech Oemar Drahem, van Batavia, den 5 November.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mansoer, Sumanap, Sophia en Carolina; de bark Jeannette; de brikken Fathal Haer en Machmoedie

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 2den tot en met den 4den December 1858.

AANVOER.

Van Batavia per het Ned. schip *Baltimore*, gezagv. G. H. Brakke, agenten B. Kopersmit & Co.

100.000 N. ℔ steenkolen, W. Cores de Vries; 2 collies koopmanschappen, Koosen; 3 collies koopmanschappen, Boumeester; 4 collies gebr. kleeren, 4 vaten meel, 6 vaatjes boter, 1 kist fluweel, 1 kist bronwater, B. Kopersmit & Co.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Bachtmastora*, gezagv. Said Mohamat bin Alwie Alhabsie, agent Gezagvoerder.

Een kistje regaal, Fraser Eaton & Co.

UITVOER.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. Bosch.

1 vat vleesch, W. Cores de Vries; 38 kisten inhoudende lijnwaden en kleinigheden, Adam & C.

Naar Grissee per de Ned. Ind. bark *Asultanie*, gezagv. Said Saleg Segaf.

Ballast.

Naar Borneo per de Ned. Ind. bark *Dennok Bientang Braleh*, gezagv. Mohamat Taeer.

4 kisten inh. lijnwaden, J. F. van Leeuwen & Co; 1 kist bin. amfioen, Thomas.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Zein*, gezagv. Sech Mohamat bin Awat Balahbal.

2 kisten waterglazen, 3 kisten inh. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Macassar per de Ned. Ind. bark *'L Amitié*, gezagv. Valberg.

550 kelders arak, de Vos; 3 kistjes edammer kaasjes, Schimmelpenninck & Co.

Naar Nederland via Passaroeang per het Nederl. schip *Phoenix*, gezagv. J. Johansen.

40 picols rotting, 4002$^{85}/_{100}$ picols suiker. N. H. M.; 954 schuitjes tin wd. 500 picols, N. H. M.; 1 vat gezouten vleesch, Nicolai.

Marktprijzen.

Suiker No. 16 per picol *f* 18.—
Koffij *f* 31.—
Rijst (carga) per koijang. *f* 105 à *f* 120.—
Id. (witte) „ „ *f* 135 à *f* 150.—
Koehuiden per 100 st. *f* 200 à *f* 300.—
Arak per legger. *f* 50.—
Olie (Klapper) *f* 15.—
Olie (Katjang).
Kadjang Matten.
Rotting *f* 7½ à *f* 8.
Wisselkoers Pari à 101%.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. Wijt & Z. te *Rotterdam*, bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.